

Object:	Ámos Imre: Álmodó rabbi
Museum:	Herman Ottó Múzeum, Miskolc Görgey u. 28. 3529 Miskolc +36 46 560 170
Collection:	Kövesi Gyűjtemény
Inventory number:	HOM_KGY_KI_2016.9.

Description

A festő gyermekkori otthonát jelképező tájban látomásként jelenik meg egy öreg kabbalista emléke, akit Taub Izsákkal, a 18–19. században élt kállói csodarabbival azonosíthatunk a kép jobb alsó sarkában lévő kicsi, vörös épület alapján, amely a rabbi nagykállói sírkápolnáját idézi fel. Történeti jelentőségén túl eleven szellemi kisugárzása révén válhatott fontossá az ő legendás személye Ámos Imre festészetében: a tradíció szellemét, az ősektől kapott legfőbb értékek forrását testesítette meg számára. A kép középpontjában egy lehunyt szemű, szakállas öregember arca áll, önálló motívumként felnagyítva és kiemelve, fehéren, mint egy halotti maszk. Ámos – az álombeli képalkotáshoz hasonló asszociatív módon – régi Krisztus-szimbólumokkal, egy megnövelt arányú hallal és pelikánnal montírozta egybe az álmodó rabbi arcát, azt a hagyományos, az atyai/szülői önfeláldozást jelképező mozzanatot idézve fel, amikor a pelikán vért fakaszt a saját testéből, hogy utódait táplálja vele. Itt bizarr módon mintegy a madár testét helyettesíti a rabbi feje, s a csőr nyomán a homlokából fakad fel és zubog alá a tápláló vérforrás. Ez alatt egy arányaiban kisebb, fehér figura látható, amelynek fejét az öregember egyik lehunyt szeme formálja meg. Ennek a kisebb figurának lehet párja a vörös, idolszerű nőalak az öreg fejének másik oldalán. A rabbi arca a motívumok sajátos összekapcsolásával – melyben a színfelületek finom összehangolása is lényeges szerepet játszik – teljesen átszellemül és tisztán benső értelem hordozójává válik. Ámos festészetének egyik jellegzetes tartalmi vonása fejeződik ki benne: az álom, a halál és a misztikus elrélvülés rokonságát sejtető jelentéstöbblet.

Basic data

Material/Technique:	Vászon / Olaj
Measurements:	47,5 x 40 cm

Events

Collected	When
-----------	------

	Who	István Kövesi (1911-1981)
	Where	Budapest
Painted	When	1938
	Who	Imre Ámos (1907-1944)
	Where	
[Relationship to location]	When	
	Who	
	Where	Nagykálló

Keywords

- Expressionism
- Painting
- Surrealism

Literature

- Haulisch Lenke (1977): *A szentendrei festészet*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kolozsváry Marianna (szerk.), Kőbányai János (tanulmány) (2013): *Ámos Imre. A háború örvényében 1937-1944. Kiállítási katalógus*. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Kopin Katalin (2015): *Ámos Imre*. Kossuth Kiadó, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Molnos Péter (2013): *A titkos gyűjtemény*. Kieselbach Galéria, Budapest
- Petényi Katalin (1982): *Ámos Imre*. Corvina Kiadó, Budapest